

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro

po rozpoznaniu dnia 19 stycznia 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. i B. M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 5 grudnia 2014 r.

sygn. akt XIV C 797/14

oddala zażalenie.

Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wnioski powodów o zwolnienie ich od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wskazał, że powód (...) sp. z o. o. z siedzibą w S. celem wykazania zasadności swojego wniosku przedłożył jedynie kserokopię wniosku o ogłoszenie upadłości wraz ze spisem wierzycieli i wykazem tytułów egzekucyjnych oraz kserokopię pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wągrowcu Ł. P. z dnia 13 maja 2014 r. (sygn. akt KM 1583/13). W orzecznictwie sądowym do dziś aktualny pozostaje pogląd, że nawet upadłość osoby prawnej nie jest wystarczającą przesłanką dla uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zwolnienie upadłego przedsiębiorstwa od kosztów sądowych uzależnione jest bowiem od wykazania, że jego efektywne aktywa (gotówka, towary itp.) nie wystarczą na pokrycie kosztów (orzeczenie SN z dnia 14 czerwca 1966 r., I CZ 53/66, (...) 1967, Nr 2, poz. 65). W związku z tym, zarządzeniem doręczonym pełnomocnikowi powoda w dniu 27 października 2014 r. został on zobowiązany do podania szczegółowych informacji związanych z sytuacją finansową powodowej spółki. Powód nie ustosunkował się do nałożonego na niego zobowiązania do chwili obecnej.

Także powód B. M. nie wykazał należycie, że nie jest w stanie ponieść kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Przede wszystkim nie wywiązał się z zobowiązania nałożonego na niego zarządzeniem doręczonym mu w dniu 27 października 2014 r., które miało na celu szczegółowe ustalenie sytuacji majątkowej powoda. Podkreślić należy, że powód nie wskazał żadnych informacji w załączonym do sprawy oświadczeniu majątkowym.

Na postanowienie to zażalenie wnieśli obaj powodowie wnosząc zarzucając mu obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 103 u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie i nieprzyznanie powodowi ad 1 zwolnienia od kosztów sądowych pomimo wykazania przez niego, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie oraz sprzeczność poczynionych

ustaleń faktycznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym poprzez uznanie, że powód ad 1 nie wykazał, że nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych

Zarzucili również obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 102 u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie i nieprzyznanie powodowi ad 2 zwolnienia od kosztów sądowych pomimo wykazania przez niego, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny oraz sprzeczność poczynionych ustaleń faktycznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym poprzez uznanie, że powód ad 2 nie wykazał, że nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

W konsekwencji wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie powodów od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu wskazali, że z załączonych do wniosku o zwolnienie od kosztów dokumentów wynika, że zobowiązania powoda ad 1 niemal dwukrotnie przewyższają jego aktywa. Wskazać przy tym należy, że powód ad 1 nie posiada aktywów w postaci gotówki, czy też innych, które można byłoby łatwo spieniężyć i przeznaczyć na uiszczenie opłat w niniejszym postępowaniu. W istocie posiadane przez niego aktywa to w większości przeterminowane należności od jego zagranicznych kontrahentów, których odzyskanie nastarcza dużych problemów.

Powód ad. 2 z kolei w złożonym przez siebie oświadczeniu jednoznacznie wskazał, że nie posiada żadnego majątku, zaś w treści pozwu nadmienił, że w celu utrzymania się zmuszony jest korzystać z pomocy rodziny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z **2014 r. poz. 1025 ze zm.**) sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Ustawodawca obciążył, zatem osoby prawne ubiegające się o zwolnienie od kosztów sądowych obowiązkiem wykazania braku stosownych środków na koszty postępowania już w fazie złożenia pisma. Wyjątkowość zastosowania instytucji zwolnienia od kosztów sądowych powoduje, że swoją sytuację finansową strona obowiązana jest przedstawić ze szczególną starannością.

Zauważyć też należy, że jedynym kryterium przewidzianym w tym przepisie jest brak środków na zapłacenie opłaty. Z przedłożonych dokumentów fakt ten nie wynika.

Sąd przed rozstrzygnięciem wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych winien zbadać jej sytuację materialną, ale czyni to w oparciu o przedłożone dokumenty oraz złożone oświadczenia i w wyniku dokonanych ustaleń stwierdza, czy przedstawiony przez stronę materiał jest wystarczający do uwzględnienia jej wniosku.

W niniejszym przypadku Sąd nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniosku w przedłożonych dokumentach, wychodząc ponad swoje obowiązki zwrócił się do powodowej spółki o przedstawienie dokumentów mogących uprawdopodobnić brak posiadania przez nich środków na poniesienie kosztów sądowych. Powodowa spółka nie uczyniła tego ani w określonym terminie ani nawet w zażaleniu.

Odnosząc się do zażalenia powoda B. M. wskazać trzeba, że zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

Powód złożył oświadczenie, z którego wynika, że nie ma żadnych dochodów, żadnego majątku i żadnych wydatków. Powód ma 35 lat. I on został wezwany do wyjaśnienia okoliczności dotyczących jego sytuacji majątkowej. Także on w określonym terminie a także w zażaleniu okoliczności tych nie wyjaśnił.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 398 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro